

Sygn. akt V Ka 138/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

V Wydział Karny Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Myśliwiec

Sędziowie: SSO Sławomir Klekocki (spr.)

SSO Anita Ossak

Protokolant: Monika Szymik

w obecności Wandy Ostrowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2014 r.

sprawy:

M. M. (1) (M.)

syna A. i R.

ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 284 §2 kk, art. 286 §1 kk,

art. 270 §1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 5 grudnia 2013r. sygn. akt IX K 238/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od oskarżonego M. M. (1) na rzecz oskarżycieli posiłkowych Ł. G., B. P., K. L. (1), K. L. (2) kwoty po 420,00 złotych (czterysta dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych i obciąża go opłata za II instancję w kwocie 180 (sto osiemdziesiąt) złotych.

Sygn. akt V Ka 138/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rybniku wyrokiem z dnia 5 grudnia 2013r., sygn. akt IX K 238/13 uznał oskarżonego M. M. (1) za winnego tego, że w podobny sposób w krótkich odstępach czasu popełnił następujące przestępstwa:

- w okresie od 7 lipca 2011r. do 20 marca 2013r. w R. prowadząc własną działalność gospodarczą jako Firmę Handlowo – Usługowa (...) w formie komisju samochodowego o nazwie (...) z siedzibą na ul. (...) w dniu 5 października 2010r. przyjął do swojego komisju samochód marki V. (...), rok prod. 2006, który zgodnie z zawartą z właścicielem samochodu umową w czerwcu 2011r. odsprzedał za uzgodnioną kwotę, lecz pieniędzy uzyskanych z tej transakcji nie przekazał właścicielowi samochodu, dopuszczając się przywłaszczenia powierzonych mu pieniędzy w kwocie 34.500 zł działając na szkodę Ł. G., czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 284 §2 kk,

- w okresie od 22 czerwca 2012r. do 20 marca 2013r. w R. prowadząc własną działalność gospodarczą jako Firmę Handlowo – Usługowa (...) w formie komisju samochodowego o nazwie (...) z siedzibą na ul. (...) w dniu 19 czerwca 2012r. przyjął do swojego komisju samochód marki V. (...), rok prod. 2002, który zgodnie z zawartą z właścicielami samochodu umową w dniu 21 czerwca 2012r. odsprzedał za uzgodnioną kwotę lecz pieniędzy uzyskanych z tej transakcji nie przekazał właścicielom samochodu, przekazując im w dniu 30 sierpnia 2012r. kwotę 10.000 zł, a tym samym dopuścił się przywłaszczenia powierzonych mu pieniędzy w kwocie 4.000 zł działając na szkodę K. i K. L. (1), czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 284 §2 kk,

- w okresie od 18 sierpnia 2012r. do 20 marca 2013r. w R. prowadząc własną działalność gospodarczą jako Firmę Handlowo – Usługowa (...) w formie komisju samochodowego o nazwie (...) z siedzibą na ul. (...), w dniu 10 lipca 2012r. przyjął do swojego komisju samochód osobowy C. (...), rok prod. 2011, który zgodnie z zawartą z pełnomocnikiem właściciela samochodu umową w dniu 16 sierpnia 2012r. odsprzedał za uzgodnioną kwotę lecz pieniędzy uzyskanych z tej transakcji nie przekazał pełnomocnikowi właściciela samochodu, a tym samym dopuścił się przywłaszczenia powierzonych mu pieniędzy w kwocie 27.500 zł działając na szkodę K. L. (1), czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 284 §2 kk,

- w okresie od 27 listopada 2012r. do 20 marca 2013r. w R. prowadząc własną działalność gospodarczą jako Firmę Handlowo – Usługowa (...) w formie komisju samochodowego o nazwie (...) z siedzibą na ul. (...) w dniu 27 maja 2012r. przyjął do swojego komisju samochód osobowy marki H. (...), rok prod. 1998, który zgodnie z zawartą z właścicielem samochodu umową w dniu 26 listopada 2012r. odsprzedał za uzgodnioną kwotę, lecz pieniędzy uzyskanych z tej transakcji nie przekazał właścicielowi samochodu, a tym samym dopuścił się przywłaszczenia powierzonych mu pieniędzy w kwocie 8.000 zł działając na szkodę R. L., czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 284 §2 kk,

- w okresie od 15 lutego 2013r. do 20 marca 2013r. w R. prowadząc własną działalność gospodarczą jako Firmę Handlowo – Usługowa (...) w formie komisju samochodowego o nazwie (...) z siedzibą na ul. (...) w dniu 3 lutego 2013r. przyjął do swojego komisju samochód marki V. (...), rok prod. 2005, który zgodnie z zawartą z właścicielem samochodu umową w dniu 4 lutego 2013r. odsprzedał za uzgodnioną kwotę, lecz pieniędzy uzyskanych z tej transakcji nie przekazał właścicielowi samochodu, a tym samym dopuścił się przywłaszczenia powierzonych mu pieniędzy w kwocie 19.000 zł działając na szkodę B. P., czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 284 §2 kk,

i za to na mocy art. 284 §2 kk w zw. z art. 91 §1 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto Sąd uznał oskarżonego M. M. (1) za winnego tego, że w czerwcu 2012r. w R., na ul. (...), po uprzednim podrobieniu na umowie komisowej dostawy z dnia 19 czerwca 2012r. podpisów K. i K. L. (1), przekazał w ten sposób podrobiony dokument jako autentyczny nabywcy samochodu V. (...), czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa z art. 270 §1 kk i za to na mocy art. 270 §1 kk wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 91 §2 kk i art. 86 §1 kk Sąd połączył oskarżonemu wyżej orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 1 roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 414 §1 kpk w zw. z art. 17 §1 pkt 2 kpk Sąd uniewinnił oskarżonego M. M. (1) od popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 4 lutego 2013r. w R. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oferując do

sprzedaży samochód V. (...), rok prod. 2005, za kwotę 19.500 zł, nie mając możliwości wywiązania się z przyjętego na siebie zobowiązania, zadeklarował nabywcy, iż w cenie transakcyjnej dostarczy mu również komplet kół na aluminiowych felgach i z letnimi oponami, czym wprowadził w błąd nabywcę, co do istotnych warunków zawieranej umowy zakupu samochodu i doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia swoim mieniem w kwocie ok. 800 zł J. S., który samochód nabył, tj. czynu z art. 286 §1 kk

Na mocy art. 44 §1 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego znajdującego się na k. 60 akt sprawy.

Na mocy art. 46 §1 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz:

- K. L. (2) i K. L. (1) solidarnie kwoty 4.000 zł,

- K. L. (1) kwoty 27.500 zł,

- R. L. kwoty 8.000 zł,

- B. P. kwoty 19.000.

Na podstawie art. 627 kpk Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz:

- oskarżyciela posiłkowego Ł. G. kwotę 648 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem pełnomocnika w sprawie,

- oskarżyciela posiłkowego B. P. kwotę 720 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem pełnomocnika w sprawie.

Na podstawie art. 627 kpk i art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, na które składają się wydatki w wysokości 1.409 zł oraz opłata w wysokości 180 zł.

Apelację wniósł obrońca oskarżonego i zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej uznania oskarżonego za winnego popełnienia przestępstw z art. 270 §1 kk oraz z art. 284 §2 kk. Skarżący zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na uznaniu, iż oskarżony dopuścił się popełnienia:

a) czynu opisanego w pkt I aktu oskarżenia na szkodę Ł. G., podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż Ł. G. sprawę nierozliczonej należności za sprzedaż samochodu V. (...) skierował na drogę postępowania cywilnego, a następnie do egzekucji komorniczej, która trwa do chwili obecnej i oskarżony nie jest od tej chwili uprawniony do samodzielnej spłaty reszty wierzytelności bez możliwości narażenia się na postawienie mu zarzutu karnego z art. 302 §1 kk,

b) czynu opisanego w pkt II i III aktu oskarżenia w zakresie celowego nie rozliczenia z K. L. (1) łącznej kwoty 31.500 zł (4.000 zł ze sprzedaży samochodu V. (...) oraz 27.500 zł ze sprzedaży samochodu C. (...)) w sytuacji, gdy oskarżony w tym czasie utracił płynność finansową nie był w stanie rozliczyć się z odebranej ceny sprzedaży,

c) czynu opisanego w pkt IV aktu oskarżenia w sytuacji, gdy pojazd R. L. został wystawiony na sprzedaż w maju 2012r., pokrzywdzony telefonicznie kilka razy zmieniał swoją ofertę sprzedaży i ostateczna kwota, której się domagał to 3.000 zł i na tym tle po sprzedaży pomiędzy stronami umowy trwał spór; R. L. nie wystąpił na drogę postępowania sądowego o zapłatę bezpodstawnie oskarżając M. M. (1) o popełnienie przestępstwa,

d) czynu opisanego w pkt V aktu oskarżenia, podczas gdy z samych zeznań B. P. wynika, iż M. M. (1) proponował temuż rozliczenie w formie bezgotówkowej w formie samochodu osobowego marki S. (...) o wartości 24.000 zł, a więc znacznie przekraczająca kwotę jaką miał przekazać B. P. z tytułu sprzedaży jego samochodu w sytuacji w jakiej się znalazł oskarżony, a więc wobec braku możliwości przekazania gotówki, co jednoznacznie świadczy o braku zamiaru pokrzywdzenia kontrahenta,

2. obrazę przepisów postępowania przez wymierzenie oskarżonemu kary 3 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo opisane w pkt 7 aktu oskarżenia w sytuacji, gdy okoliczności czynu, postawa sprawcy, a jednocześnie postawa instytucji samorządowych, pozwalają na przyjęcie, że społeczna szkodliwość czynu zarzuconego oskarżonemu jest znikoma, co umożliwiło umorzenie postępowania na podstawie art. 17 §1 pkt 3 kpk.

Wskazując na powyższe podstawy, na zasadzie art. 437 §1 kpk skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia przypisanych mu czynów, a opisanych w pkt 1. Wyroku oraz umorzenie postępowania na podstawie art. 17 §1 pkt 3 kpk, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Przede wszystkim nie sposób zgodzić się z zarzutem błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Wskazać należy, iż zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może sprowadzać się tylko i wyłącznie do polemiki z ustaleniami, które Sąd poczynił, a następnie wyraził w swoim uzasadnieniu wyroku, czy też przeciwstawienia poczynionym ustaleniom poglądu odmiennego, opierającego się na własnej ocenie całości lub części materiału dowodowego, będącego podstawą takich czy innych ustaleń.

Dla skuteczności zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, niezbędnym jest wykazanie konkretnych uchybień w ocenie materiału dowodowego, jakich dopuścił się sąd w świetle zasad logicznego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 06.09.2012r., II AKa 329/12). Zarzut ten nie może więc sprowadzać się do samej tylko odmiennej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Konieczne jest wykazanie konkretnych uchybień jakich miał dopuścić się sąd w dokonanej przez siebie ocenie materiału dowodowego.

Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie dopuścił się, takich uchybień, ocena zebranego materiału dowodowego została dokonana w sposób wnikliwy i rzetelny. Sąd w sposób szczegółowy wskazał jakimi przesłankami kierował się uznając jedne dowody za wiarygodne, a innym waloru tego odmawiając.

Sąd zasadnie dał wiarę zgromadzonym dowodom w postaci zeznań świadków: Ł. G., K. L. (1), K. L. (2), B. P., R. L., J. S., M. M., I. M., R. R. (2), M. K., J. P. (poprzednio L.) i A. P.. Jak słusznie ocenił Sąd Rejonowy ich zeznania są spójne, logiczne, wzajemnie uzupełniające się, a jednocześnie obiektywne i szczerze. Co istotne świadkowie ci są dla oskarżonego osobami obcymi i nie miały powodu by pomawiać oskarżonego.

Słusznie również Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne dowody ze zgromadzonych w sprawie dokumentów, które zostały sporządzone w zakresie kompetencji osób uprawnionych do ich wystawienia, a nadto ich wiarygodność nie była przez żadną ze stron kwestionowana.

Nie ulega wątpliwości, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż oskarżony M. M. (1) dopuścił się popełnienia czynów opisanych w pkt 1. i 2. wyroku. Jednocześnie należy zgodzić się z Sądem Rejonowym, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, iż oskarżony dopuścił się popełnienia czynu z art. 286 §1 kk, szczegółowo opisanego w pkt VI wyroku.

Pokrzywdzeni w niniejszej sprawie przekazali oskarżonemu w ramach umowy komisju swoje samochody celem ich odsprzedaży, z obowiązkiem zwrotu uzyskanej ceny, bez prawa dysponowania, a w szczególności bez prawa rozporządzania uzyskanymi środkami pieniężnymi jak własnymi. Oskarżony M. M. (1) nie był legitymowany przez pokrzywdzonych by dysponować ich pieniędzmi – był natomiast zobowiązany przekazać te pieniądze pokrzywdzonym zaraz po uzyskaniu ceny sprzedaży. Tymczasem oskarżony dokonał przywłaszczenia pieniędzy pokrzywdzonych, nie rozliczył się z pokrzywdzonymi, a w niektórych przypadkach nawet ukrywał fakt sprzedaży pojazdu przez ich właścicielami.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy się nie dopuścił podnoszonych w apelacji uchybień, a dokonana przez ten Sąd ocena materiału dowodowego jest prawidłowa. Sąd I instancji szczegółowo wskazał, którym dowodom dał wiarę, a którym waloru wiarygodności odmówił i z jakich powodów. Dokonana przez Sąd I instancji ocena materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie nie budzi zastrzeżeń, albowiem była wnikliwa i rzetelna.

Sąd Rejonowy z pewnością nie dopuścił się obrazy przepisów postępowania art. 7 kpk ani też art. 410 kpk, ponieważ dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonych w sprawie dowodów była bezstronna, rzetelna i kompleksowa. Sąd Rejonowy nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów, a przy tym uwzględnił zasady wiedzy i doświadczenia życiowego, a swój pogląd na ostateczne wyniki przewodu sądowego w sposób przekonujący umotywował w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy w pełni zgadza się z rozważaniami Sądu I instancji dotyczącymi oceny zebranych w sprawie dowodów, a ich ponowna analiza jest bezprzedmiotowa. Pisemne motywy zaskarżonego wyroku w pełni odpowiadają dyrektywom określonym treścią art. 424 §1 kpk.

Zgodzić się należy również z Sądem Rejonowym, co do kwestii oceny stopnia społecznej szkodliwości czynów zarzuconych oskarżonemu. Sąd słusznie ocenił stopień społecznej szkodliwości czynów opisanych w punkcie 1. wyroku jako bardzo wysoki oraz w punkcie 2. jako wysoki. Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynów Sąd zasadnie uwzględnił rodzaj naruszonego dobra (jakim jest własność rzeczy w odniesieniu do czynów opisanych w pkt. 1. wyroku oraz wiarygodność dokumentów w odniesieniu do czynu opisanego w pkt 2. tegoż wyroku), motywy działania oskarżonego, okoliczności popełnienia czynów. Nie ulega wątpliwości, iż oskarżony dopuścił się zarzuconych mu czynów umyślnie, z zamiarem bezpośrednim, w sposób zaplanowany i przemyślany.

Odnosząc się do wymiaru orzeczonej wobec oskarżonego kary Sąd Okręgowy również w tym zakresie podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji. Nie sposób zgodzić się z twierdzeniem skarżącego jakoby okoliczności czynu opisanego w pkt 2. wyroku, a także postawa sprawcy i postawa instytucji samorządowych pozwalały na przyjęcie, że społeczna szkodliwość tego czynu jest znikoma, co umożliwiło umorzenie postępowanie na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 kpk. Tłumaczenie obrońcy oskarżonego, iż społeczna szkodliwość czynu jest znikoma ponieważ podpisanie przez oskarżonego umowy komisju imieniem i nazwiskiem K. L. (2) nie wywołało dla żadnej ze stron negatywnych konsekwencji należy potraktować jako absurdalne. Wskazać należy, iż przepis art. 270 §1 kk określa, że karze podlega ten kto, w celu użycia za autentyczny, podrabia lub przerabia dokument lub takiego dokumentu jako autentycznego używa. Nie ma tutaj znaczenia kwestia czy czyn ten wywołała dla którejś ze stron negatywne konsekwencje, a istotny jest fakt samego podrobienia podpisu na dokumencie. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Wszystkie te okoliczności Sąd Rejonowy miał na uwadze.

Podkreślić trzeba, iż wymierzając oskarżonemu karę zarówno za czyn przypisany w pkt 2. Wyroku w wymiarze 3 miesięcy pozbawienia wolności jak i za czyny opisane w pkt 1. wyroku w wymiarze 10 miesięcy pozbawienia wolności, Sąd Rejonowy miał na względzie stopień społecznej szkodliwości czynu oraz stopień zawinienia oskarżonego, a także by orzeczona kara spełniała swoje cele zarówno wychowawcze jak i zapobiegawcze wobec oskarżonego, oraz by kształtowała ona świadomość prawną społeczeństwa. Orzeczona została również z uwzględnieniem warunków i właściwości osobistych oskarżonego.

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, iż brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku czy też do jego uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, o co wnosił skarżący. Z tych względów Sąd Okręgowy, nie podzielając zarzutów stawianych w apelacji, utrzymał wyrok w mocy uznając apelację za oczywiście bezzasadną. Na podstawie art. 627 kpk Sąd zasądził od oskarżonego M. M. (1) na rzecz oskarżycieli posiłkowych Ł. G., B. P., K. L. (1), K. L. (2) kwoty po 420 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym. Na podstawie art. 616 kpk, art. 626 §1 kpk i art. 634 kpk w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych obciążono oskarżonego kosztami odwoławczego, albowiem Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zwolnienia go od obowiązku ich ponoszenia.